

โครงการสำรวจคุณภาพชีวิต ของบุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พ.ศ. 2551

คณะผู้วิจัย   วิไล ชินเวชกิจวานิชย์, นุชนาฏ หวนนากลาง, อรุมา ชองรัมย์

บทคัดย่อ

การศึกษานำร่องเรื่องคุณภาพชีวิตของบุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยการใช้แบบสอบถามแบบตอบเองที่ดำเนินตามแนวทางของเครื่องมือชี้วัดคุณภาพชีวิต ฉบับย่อ WHO-BREF-THAI 26 ข้อ เมื่อพ.ศ.2551 พบว่ามีจำนวนผู้ตอบแบบสอบถามทั้งสิ้น 2605 คนจาก 60 หน่วยงานคิดเป็นร้อยละ 34 กลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายคือร้อยละ 66 และร้อยละ 34 ตามลำดับ อายุเฉลี่ยเท่ากับ 40 ปี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากที่สุดคือร้อยละ 39 และส่วนใหญ่คือร้อยละ 43 มีสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่างมีอายุการทำงานโดยเฉลี่ยเท่ากับ 13 ปี มีรายได้เฉลี่ยเท่ากับ 23,000 บาท/เดือน ร้อยละ 70 ของกลุ่มตัวอย่างรายงานว่ามีการออมเงิน ในขณะที่เดียวกันก็มีหนี้สินถึงร้อยละ 58 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่คือร้อยละ 57 มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานครและเขตปริมณฑล และร้อยละ 28 มีที่พักอาศัยที่ไม่ต้องจ่ายค่าเช่า ร้อยละ 36 ของกลุ่มตัวอย่างสูบบุหรี่ทุกวัน โดยสูบเฉลี่ยวันละ 10 มวน และร้อยละ 3 ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกวัน โดยเฉลี่ยวันละ 4 แก้ว และจากการประเมินคุณภาพชีวิตแยกตามองค์ประกอบด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม ตามแบบของเครื่องมือวัดคุณภาพชีวิต ฉบับย่อ WHO-BREF-THAI 26 ข้อ พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตระดับปานกลางในทุกองค์ประกอบ โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 25.7, 20.8, 10.4, และ 24.4 คะแนนตามลำดับ รวมทั้งการประเมินคุณภาพชีวิตในภาพรวมที่แสดงว่ากลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตในระดับปานกลาง โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 88.0 คะแนน

ที่มาและความสำคัญของประเด็นศึกษา

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ใหญ่และเก่าแก่ที่สุดแห่งหนึ่งของประเทศ มีสถานที่ตั้งอยู่ใจกลางเมืองกรุงเทพมหานคร อยู่ในเขตที่เป็นย่านธุรกิจ ไม่ห่างไกลจากศูนย์กลางค้าและแหล่งบันเทิง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีบุคลากรจำนวน 8,654 คน (ข้อมูลจากรายงานบุคลากรทั้งหมดจำแนกตามคณะ / หน่วยงานที่สังกัด ประเภทบุคลากรและสายงาน ปีการศึกษา 2551, ทรัพยากรบุคคล จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย) ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเมือง มีบางส่วนที่อาศัยอยู่ในเขตปริมณฑล (ปทุมธานี นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม สมุทรสาคร) จึงถือได้ว่าบุคลากรจุฬาฯ.เป็นผู้ที่มีการดำเนินชีวิตแบบ “คนเมือง” ยิ่งโดยเฉพาะผู้ที่อาศัยอยู่ในเมือง

ใหญ่เช่น กรุงเทพมหานคร ที่เป็นศูนย์กลางแห่งการพัฒนา และความเจริญก้าวหน้าต่างมากมาย ผู้คนในสังคมต้องดำรงชีวิตอย่างเร่งรีบ แข่งขันกันทำงาน ละเลยการดูแลสุขภาพ เห็นได้จาก ค่าใช้จ่ายที่ประชาชนต้องเสียในการซ่อมแซมสุขภาพสูงขึ้นมากในแต่ละปี ซึ่งการมีสุขภาพที่ไม่ดี ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตโดยรวมทั้งต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน รวมไปถึงเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเล็งเห็นความสำคัญว่า ทรัพยากรบุคคลเป็น ปัจจัยที่สำคัญที่สุดขององค์กร ซึ่งควรได้รับการพัฒนา ดูแลให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งแน่นอนจะ ส่งผลกระทบต่อเกิดการดำเนินงานที่มีคุณภาพ อย่างไรก็ตามการที่จุฬาลงกรณ์จะดำเนินการให้เป็นไป ตามเป้าหมาย จำเป็นต้องได้ข้อมูลพื้นฐานที่ถูกต้องเพื่อเป็นแนวทางในการที่จะวางแผนพัฒนา ปรับปรุง และจัดสรรสวัสดิการเพิ่มเติมที่เหมาะสมให้แก่บุคลากรต่อไป ดังนั้นวิทยาลัย วิทยาศาสตร์สาธารณสุข จึงทำการศึกษานำร่องในการสำรวจคุณภาพชีวิตของบุคลากร ให้เป็น ข้อมูลพื้นฐานในเบื้องต้น

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อประเมินคุณภาพชีวิตในภาพรวมของบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และ ประเมินความสัมพันธ์ทางสุขภาพร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อม ที่มีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิต

รูปแบบการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษานำร่อง ใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้แบบสอบถามแบบตอบเอง เนื้อหาสาระที่ศึกษาประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ชนิดคือ แบบภาวะวิสัย (Perceived objective) และ แบบอัตวิสัย (Self-report subjective) ซึ่งครอบคลุม 4 องค์ประกอบ คือ ภาวะสุขภาพร่างกาย จิตใจ สัมพันธภาพทาง สังคม และสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของ ประชากร ทั้งนี้โดยยึดแบบสำรวจคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกเป็นหลักคือ WHOQOL – 100 (1,2) และปรับเป็นภาษาไทย ฉบับย่อ 26 ข้อ โดยสุวัฒน์ มหันต์วันดร์กุล และคณะ ,พ.ศ.2540 (3.) ในการศึกษาครั้งนี้ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “คุณภาพชีวิต” ดังนี้

คุณภาพชีวิต หมายถึง ระดับของการมีชีวิตที่ดี ความสุข ความพึงพอใจในชีวิต ทั้งในด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และการดำเนินชีวิตของปัจเจกบุคคลในสังคม

การรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการให้ผู้ตอบแบบสอบถามตอบเองและส่งกลับคณะผู้วิจัยทาง ไปรษณีย์มหาวิทยาลัย รวมทั้งการไปเก็บรวบรวมเองจากหน่วยงานโดยทีมผู้วิจัย ทั้งนี้แล้วแต่กรณี

ประชากรศึกษา

หมายถึงบุคลากรของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทั้งชายและหญิง ทั้งที่เป็นข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานมหาวิทยาลัย ที่ประจำอยู่ตามคณะ วิทยาลัย สถาบัน และหน่วยงาน ต่างๆประมาณ 8,000 คน

การตอบแบบสอบถามเป็นไปตามความสมัครใจของผู้ให้ข้อมูล ซึ่งจะได้รับเอกสารชี้แจง รายละเอียดของโครงการแนบไปกับแบบสอบถาม

วิธีการดำเนินการวิจัยและการบริหารจัดการโครงการ

1. การพัฒนาแบบสอบถาม

แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้ใช้แบบสอบถาม WHOQOL-BREF-THAI แบบ 26 ข้อคำถามเป็นหลัก (3.) โดยได้ปรับปรุงเรื่องภาษาที่ใช้ในคำถามแต่ละข้อให้เข้าใจได้ง่ายและเหมาะสม โดยยังคงเนื้อหาสาระในข้อคำถามเช่นเดิม

2. การติดต่อประสานงานกับหน่วยงานต่างๆของมหาวิทยาลัย

2.1 ติดต่อประสานงานเบื้องต้นกับเลขานุการ และ/หรือ หัวหน้าหน่วยงานธุรการ เพื่อชี้แจงโครงการ และแนวทางปฏิบัติในการขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม รวมทั้งเพื่อทราบจำนวนบุคลากรของหน่วยงาน ณ ปัจจุบัน

2.2 ได้จัดส่งหนังสือทางราชการจากคณบดีวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สาธารณสุข ไปยังผู้บริหารสูงสุดของหน่วยงานนั้นๆ เพื่อชี้แจงโครงการ ขอความร่วมมือ และขอความอนุเคราะห์ในการแจกแบบสอบถามแก่บุคลากรทุกคนในหน่วยงาน

3. การส่งแบบสอบถาม

3.1 ได้ทำการจัดส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้างานธุรการ ตามจำนวนบุคลากรของแต่ละหน่วยงานนั้น และกำหนดระยะเวลาเก็บแบบสอบถามคืนภายใน 2-3 สัปดาห์แล้วแต่แต่ละกรณี ในการนี้ได้มีการกำหนดรหัสเรียงลำดับให้เป็นการเฉพาะสำหรับแต่ละพื้นที่และบุคคล เพื่อป้องกันการซ้ำซ้อน และเพื่อควบคุมให้ได้จำนวนครบถ้วน

3.2 การเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ทีมผู้วิจัยจะไปเก็บรวบรวมแบบสอบถามกลับจากแต่ละหน่วยงานเมื่อครบกำหนดระยะเวลาที่ให้ไว้ อย่างไรก็ตามบางหน่วยงาน เช่น คณะวิศวกรรมศาสตร์ยืนยันที่จะให้บุคลากรจัดส่งแบบสอบถามกลับเองทางไปรษณีย์ของมหาวิทยาลัย

4. การตรวจสอบแบบสอบถาม

4.1 นอกจากการตรวจนับจำนวนแบบสอบถามที่ส่งกลับ ที่จะถือเป็นข้อมูลทั้งหมดที่จะนำไปทำการวิเคราะห์แล้ว ยังทำการตรวจสอบความถูกต้อง ครบถ้วน ของข้อมูลทุกฉบับก่อนโดยทีมผู้วิจัย แล้วจึงบันทึกข้อมูลในรูปของรหัสข้อมูลลงสื่อคอมพิวเตอร์ด้วยโปรแกรม SPSS

4.2 ทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1.)วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงผลเป็นค่าจำนวนข้อมูล ค่าสูญหาย (Missing Values) ความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสูงสุด ค่าต่ำสุด พิสัย และแผนภูมิข้อมูลในแต่ละตัวแปรสำหรับตัวอย่างแต่ละกลุ่ม 2.)วิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปรต่างๆกับคุณภาพชีวิต 3.) วิเคราะห์ตัวแปรที่สามารถทำนายคุณภาพชีวิตโดยใช้การวิเคราะห์ค่าถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ในส่วนสาระของ**ประเด็นคุณภาพชีวิต** ได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังนี้ คือ

การให้คะแนน

การให้คะแนนในแต่ละข้อแบบสอบถามมีความหมายดังนี้

หมายเลข 1 หมายถึง ท่านไม่มีความรู้สึกเช่นนั้นเลย, รู้สึกไม่พอใจมาก หรือรู้สึกแย่มาก

หมายเลข 2 หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นบ้าง, รู้สึกเช่นนั้นเล็กน้อย, รู้สึกไม่พอใจ หรือ รู้สึกแย่น้อย

หมายเลข 3 หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นปานกลาง, รู้สึกพอใจระดับกลางๆ หรือ รู้สึกแย่อะดับกลางๆ

หมายเลข 4 หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นบ่อยๆ, รู้สึกเช่นนั้นมาก, รู้สึกพอใจ หรือรู้สึกดี

หมายเลข 5 หมายถึง ท่านมีความรู้สึกเช่นนั้นเสมอ, รู้สึกเช่นนั้นมากที่สุด, หรือรู้สึกดีเสมอ, รู้สึกพอใจมาก, หรือรู้สึกดีมาก

แต่ข้อคำถามที่มีความหมายทางลบ ซึ่งในแบบสอบถามฉบับที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี 3 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2,9 และ 11 การให้คะแนนจะต้องกลับคะแนนก่อนการวิเคราะห์ดังนี้

	คะแนนของข้อความทางลบ	กลับเป็นคะแนน
เลือกหมายเลข 1	1	5
เลือกหมายเลข 2	2	4
เลือกหมายเลข 3	3	3
เลือกหมายเลข 4	4	2
เลือกหมายเลข 5	5	1

ส่วนข้อคำถามที่มีความหมายทางบวกให้คะแนนตามหมายเลขที่เลือกตอบ คะแนนคุณภาพชีวิตมีคะแนนตั้งแต่ 26-130 คะแนน โดยผู้วิจัยได้แบ่งระดับคะแนนคุณภาพชีวิตจากพิสัยโดยแยกออกเป็นองค์ประกอบต่างๆดังนี้

องค์ประกอบ	การมีคุณภาพชีวิตที่ไม่ดี	คุณภาพชีวิตกลางๆ	คุณภาพชีวิตที่ดี
1.ด้านสุขภาพกาย (ข้อ 2,3,4,10,11,12,24)	7-16	17-26	27-35
2.ด้านจิตใจ (ข้อ 5,6,7,8,9,23)	6-14	15-22	23-30
3.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (ข้อ13,14,25)	3-7	8-11	12-15
4.ด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 15,16,17,18,19,20,21,22)	8-18	19-29	30-40
คุณภาพชีวิตโดยรวม (รวมข้อ 1 และ 26)	26-60	61-95	96-130

ประโยชน์ของการศึกษา

คณะผู้บริหารของมหาวิทยาลัยจะทราบสภาวะคุณภาพชีวิตในภาพรวมของบุคลากร ทั้งด้านสุขภาพกาย จิตใจ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการพัฒนา ปรับปรุง ต่อไป และผลการศึกษานี้ยังเป็นภาพที่สะท้อนถึงคุณภาพชีวิตคนในเมืองใหญ่ เช่น กรุงเทพมหานครและในเขตปริมณฑลได้ด้วยส่วนหนึ่ง

ผลการศึกษา

1.จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังหน่วยงานและจำนวนที่ส่งกลับ

จากการส่งแบบสอบถามออกไปยังหน่วยงานต่างๆทั้งสิ้น 60 หน่วยงาน เป็นจำนวน 7,656 ฉบับ ได้รับการตอบกลับจาก 56 หน่วยงาน เป็นจำนวนแบบสอบถามทั้งสิ้น 2,605 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ34 โดยจำนวนแบบสอบถามที่ตอบกลับมีจำนวนตั้งแต่ร้อยละ6 ถึง ร้อยละ100 โดยหน่วยงานที่มีผู้ตอบแบบสอบถามตั้งแต่ร้อยละ50 ขึ้นไปมีจำนวนถึง 23 หน่วยงาน ซึ่งเกือบทั้งหมดเป็นหน่วยงานที่มีจำนวนบุคลากรไม่มากคือน้อยกว่า 60 คน ยกเว้น 4 หน่วยงานใหญ่ที่มีจำนวนบุคลากรตั้งแต่ 80 คนขึ้นไป ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์ สถาบันวิทยบริการ บัณฑิตวิทยาลัย และโรงพิมพ์แห่งจุฬาฯ ดังแสดงในตารางที่ 1.

ตารางที่ 1. จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปยังหน่วยงานและจำนวนที่ส่งกลับ

หน่วยงาน	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)		ร้อยละ ที่ตอบกลับ/ หน่วยงาน	ร้อยละ ที่ตอบกลับ/ ทั้งหมด
	ส่งไป	ส่งกลับ		
1	723	157	21.7	6.0
2	49	6	12.2	0.2
3	709	264	37.2	10.2
4	108	32	29.6	1.2
5	121	44	36.4	1.7
6	54	12	22.2	0.5
7	308	54	17.5	2.1
8	254	54	21.2	2.1
9	164	27	16.5	1.0
10	837	418	49.9	16.1
11	624	170	27.2	6.5
12	85	12	14.1	0.5
13	148	30	20.3	1.2
14	99	34	34.3	1.3
15	460	178	38.7	6.9
16	289	77	26.6	3.0
17	203	57	28.1	2.2
18	76	39	51.3	1.5
20	35	22	62.8	0.8
21	126	85	67.5	3.3
22	46	15	32.6	0.6
23	162	40	24.7	1.5
24	13	13	100.0	0.5
25	20	14	70.0	0.5
26	16	12	75.0	0.5
27	33	23	69.7	0.9
28	33	13	39.4	0.5
29	31	17	54.8	0.7
30	35	15	42.8	0.6
31	46	26	56.5	1.0

หน่วยงาน	จำนวนแบบสอบถาม (ฉบับ)		ร้อยละ ที่ตอบกลับ/ หน่วยงาน	ร้อยละ ที่ตอบกลับ/ ทั้งหมด
	ส่งไป	ส่งกลับ		
32	84	46	54.8	1.8
33	56	16	28.6	0.6
34	55	36	65.4	1.4
35	130	25	19.2	1.0
36	250	25	10.0	1.0
37	130	59	45.4	2.3
38	58	36	62.1	1.4
40	19	12	63.2	0.5
41	7	3	42.8	0.1
42	40	21	52.5	0.8
43	16	1	6.2	0.0
44	10	10	100.0	0.4
45	136	50	36.8	1.9
47	113	90	79.6	3.5
48	7	1	14.3	0.0
49	300	86	28.7	3.3
50	27	27	100.0	1.0
51	5	3	60.0	0.1
52	22	17	77.3	0.7
53	8	6	75.0	0.2
54	46	30	65.2	1.2
55	27	23	85.2	0.9
56	6	6	100.0	0.2
57	10	1	10.0	0.0
59	22	2	9.1	0.1
60	13	5	38.5	0.2
รวม	7656	2597	33.9	100.0
ไม่ตอบ		8		
รวมทั้งรวม		2605		

2. ลักษณะประชากรทั่วไป

2.1 ข้อมูลพื้นฐาน (ตารางที่ 2.)

ผู้ที่ตอบแบบสอบถามโดยภาพรวมทั้งหมดเป็นหญิงมากกว่าชาย คือร้อยละ66 และร้อยละ34 ตามลำดับ ทั้งนี้ยกเว้นหน่วยงานที่บุคลากรส่วนใหญ่เป็นชาย เช่น สำนักงานรักษาความปลอดภัยแห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 40 ปี โดยส่วนมากคือร้อยละ59 อยู่ในช่วงอายุ 31-50 ปี รองลงมาคือร้อยละ23 และร้อยละ18 อยู่ในช่วงอายุ 19-30 ปี และ 51-60 ปีตามลำดับ โดยอายุต่ำสุดคือ 19 ปี และสูงสุดคือ 83 ปี

ประเด็นสถานภาพสมรสพบว่า บุคลากรมีสถานภาพเป็นโสดและมีคู่อยู่ด้วยกันในจำนวนเท่าๆกันคือร้อยละ45 และร้อยละ6.6 เป็นหม้าย/หย่าร้าง/เลิกกัน

การนับถือศาสนาพบว่า ส่วนใหญ่ของบุคลากรคือร้อยละ96 นับถือศาสนาพุทธ มีผู้ที่นับถือศาสนาคริสต์และอิสลามเพียงร้อยละ1.8 และร้อยละ1.6 ตามลำดับ

ด้านการศึกษา ร้อยละ39 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี รองลงมาคือระดับปริญญาโท ร้อยละ17 และสูงกว่าปริญญาโท ร้อยละ15 ตามลำดับ

ตารางที่ 2. ลักษณะประชากรส่วนข้อมูลพื้นฐาน

ลักษณะประชากร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
เพศ		
ชาย	889	34.3
หญิง	1703	65.7
รวม	2592	100.0
ไม่ตอบ	13	
รวม	2605	
อายุ		
19 – 30 ปี	561	22.7
31 – 50 ปี	1448	58.6
51 – 60 ปี	438	17.7
มากกว่า 60 ปี	25	1.0
อายุเฉลี่ย(ปี)	39.93	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	10.38	
รวม	2472	100.0
ไม่ตอบ	133	
รวม	2605	
สถานภาพสมรส		
1.โสด	1162	44.8
2.คู่ (อยู่ด้วยกัน)	1169	45.1
3.คู่ (แยกกันอยู่)	90	3.5
4.หม้าย/หย่าร้าง/เลิกกัน	171	6.6
รวม	2592	100.0
ไม่ตอบ	13	
รวม	2605	
ศาสนา		
1.พุทธ	2501	96.4
2.คริสต์	47	1.8
3.อิสลาม	42	1.6
4.อื่นๆ (นับถือจิตวิญญาณ)	5	0.2
รวม	2595	100.0
ไม่ตอบ	10	
รวม	2605	

ลักษณะประชากร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ระดับการศึกษา		
1.ประถมศึกษา	188	7.3
2.มัธยมศึกษา,ปวช	399	15.4
3.ปวส./อนุปริญญา	166	6.4
4.ปริญญาตรี	1011	39.0
5.ปริญญาโท	432	16.7
6.สูงกว่าปริญญาโท	382	14.7
7.อื่นๆ (ประกาศนียบัตรผู้ช่วย ทันตแพทย์ ฯลฯ.)	14	0.5
รวม	2592	100.0
ไม่ตอบ	13	
รวม	2605	

2.2 ข้อมูลการทำงาน (ตารางที่ 3.)

สถานภาพการทำงานของบุคลากรในช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเก็บข้อมูล คือระหว่างเดือนสิงหาคม – เดือนธันวาคม พ.ศ.2551 แบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย และลูกจ้างประเภทต่างๆ ในส่วนของพนักงานมหาวิทยาลัยจะมีจำนวนหนึ่งที่เป็นผู้ที่เปลี่ยนสถานภาพมาจากข้าราชการ ผลการศึกษาจึงพบว่า พนักงานมหาวิทยาลัยคือผู้ที่ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามมากที่สุดคือร้อยละ43 รองลงมาคือข้าราชการสาย ก.ร้อยละ12 และกลุ่มลูกจ้างรวมร้อยละ28

ในส่วนของรายได้ต่อเดือน พบว่ารายได้เฉลี่ยของบุคลากรเท่ากับ 23,000 บาท น้อยที่สุดเท่ากับ 5,000 บาท และมากที่สุดเท่ากับ 650,000 บาท โดยที่ส่วนใหญ่คือร้อยละ51 มีรายได้หรือเงินเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท/เดือน ร้อยละ14 และร้อยละ16 มีรายได้อยู่ระหว่าง 15,000–19,999 บาท และระหว่าง 20,000–29,999 บาท/เดือนตามลำดับ อีกร้อยละ20 มีรายได้มากกว่า 30,000 บาท/เดือน

การศึกษานี้ยังพบว่าบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่คือร้อยละ35 ปฏิบัติงานในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมานาน 11–25 ปี รองลงมาคือร้อยละ31 ทำงานอยู่ระหว่าง 1-5 ปี และร้อยละ17ทำงานมานานกว่า 25 ปี โดยอายุเฉลี่ยของการทำงานในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยเท่ากับ 13 ปี และอายุงานที่น้อยที่สุดคือไม่ถึง 1 ปี นานที่สุดเท่ากับ 63 ปี

ตารางที่ 3. ลักษณะประชากรส่วนสถานภาพการทำงานและรายได้

ลักษณะประชากร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
สถานภาพการทำงาน		
1.ข้าราชการสาย ก.	309	11.9
2.ข้าราชการสาย ข.	212	8.2
3.ข้าราชการสาย ค.	198	7.6
4.พนักงานมหาวิทยาลัย	1122	43.2
5.ลูกจ้างประจำเงินงบประมาณฯ	256	9.8
6.ลูกจ้างประจำเงินนอก งบประมาณฯ	232	8.9
7.ลูกจ้างอื่นๆ	246	9.5
8.ข้าราชการบำนาญ	16	0.6
9.พนักงานราชการ	8	0.3
รวม	2599	100.0
ไม่ตอบ	6	
รวม	2605	
รายได้ต่อเดือน		
น้อยกว่า 10,000 บาท	504	20.7
10,001 – 14,999 บาท	729	30.0
15,000 – 19,999 บาท	328	13.5
20,000 – 29,999 บาท	379	15.6
มากกว่า 30,000 บาท	494	20.3
รายได้เฉลี่ย(บาท)	22,944	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	29,030	
รวม	2434	100.0
ไม่ตอบ	171	
รวม	2605	
ระยะเวลาการทำงานในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย		
น้อยกว่า 5 ปี	781	30.8
5 - 10 ปี	421	16.6
11 - 25 ปี	889	35.1
26 ปีขึ้นไป	441	17.4
อายุการทำงานเฉลี่ย(ปี)	12.8	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	10.7	

ลักษณะประชากร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
รวม	2532	100.0
ไม่ตอบ	73	
รวม	2605	

2.3 ข้อมูลเศรษฐกิจ (ตารางที่ 4.)

การศึกษาด้านเศรษฐกิจของบุคลากร จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้ ที่วิจัยพิจารณาเฉพาะในประเด็นของการเก็บออมเงิน การมีหนี้สิน และการมีภาระการเลี้ยงดูครอบครัวซึ่งจะเป็นประเด็นที่แสดงถึงรายจ่ายในแต่ละเดือน ทั้งนี้มิได้วิเคราะห์ในรายละเอียดที่เป็นจำนวนเงินที่แน่นอน เนื่องจากข้อมูลไม่ครบถ้วนและไม่ถูกต้องเพียงพอ

จากข้อมูลที่ได้พบว่าบุคลากรมีการออมเงินถึงร้อยละ 70 ในขณะที่เดียวกันก็มีผู้รายงานว่ามีหนี้สินถึงร้อยละ 58 และไม่มีสินร้อยละ 42 และพบว่าบุคลากรกว่าร้อยละ 68 มีภาระต้องเลี้ยงดูครอบครัว

ตารางที่ 4. ลักษณะประชากรส่วนการออมเงิน หนี้สิน และ ภาระการเลี้ยงดูครอบครัว

ลักษณะประชากร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
การออมเงิน		
1. ไม่มีการออมเงิน	759	30.0
2. มีการออมเงิน	1775	70.0
รวม	2534	100.0
ไม่ตอบ	71	
รวม	2605	
หนี้สิน		
1. ไม่มีหนี้สิน	1072	42.5
2. มีหนี้สิน	1450	57.5
รวม	2522	100.0
ไม่ตอบ	83	
รวม	2605	
ภาระการเลี้ยงดูครอบครัว		
1. ไม่มีภาระเลี้ยงดูครอบครัว	803	32.6
2. มีภาระเลี้ยงดูครอบครัว	1657	67.4
รวม	2460	100.0
ไม่ตอบ	145	
รวม	2605	

2.4 ข้อมูลภูมิฐานะและที่อยู่อาศัย (ตารางที่ 5.)

บุคลากรจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยส่วนใหญ่ คือร้อยละ45 เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ในกรุงเทพมหานคร อีกร้อยละ12 อยู่ในเขตปริมณฑล คือ จังหวัดนนทบุรี, นครปฐม, สมุทรปราการ, สมุทรสาคร และปทุมธานี ส่วนที่เหลือคือร้อยละ44 เป็นผู้ที่มีภูมิลำเนาอยู่ต่างจังหวัด

การพักอาศัยในปัจจุบัน พบว่าร้อยละ75 พักอาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานคร และร้อยละ25 อยู่ในจังหวัดที่เป็นเขตปริมณฑล

ข้อสังเกต

คำถามเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยนี้ ทั้งคำถามที่เกี่ยวกับภูมิลำเนาและที่อยู่ปัจจุบัน มีผู้ไม่ตอบจำนวนมากถึง 258 คน และ 546 คนตามลำดับ โดยเฉพาะคำถามที่เกี่ยวกับที่อยู่ปัจจุบัน ส่วนผู้ที่ตอบก็มีจำนวนไม่น้อยที่คำตอบเป็นที่อยู่ภูมิลำเนาหรือที่อยู่ตามทะเบียนบ้าน ซึ่งเป็นที่อยู่ในต่างจังหวัด ทำให้ไม่สามารถนำมาวิเคราะห์ได้ในประเด็นนี้ได้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากความไม่ชัดเจนในคำถาม ซึ่งเมื่อพิจารณาแล้วคำถามควรเป็น “ที่พักอาศัยในปัจจุบัน” และ อีกประการหนึ่งคือความไม่ต้องการให้ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาสถานที่พักอาศัยของบุคลากร ที่พิจารณาประเด็นการเป็นเจ้าของเป็นหลัก พบว่าสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท คือ 1.)บ้านของพ่อแม่/ผู้ปกครอง/บ้านตนเอง 2.)บ้านเช่า/หอพัก/ห้องเช่า และ 3.)บ้านพักข้าราชการ/บ้านสวัสดิการและอื่นๆ เช่น บ้านญาติ/บ้านเพื่อน ซึ่งจากข้อมูลที่ได้พบว่า ส่วนใหญ่ของบุคลากรคือร้อยละ74 มีที่พักอาศัยประเภทที่ 1. กล่าวคือเป็นบ้านของพ่อแม่/ผู้ปกครองร้อยละ28 และเป็นบ้านของตนเองร้อยละ46 ซึ่งในที่นี้หมายถึงการไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเป็นค่าเช่า ส่วนร้อยละ21 มีที่พักอาศัยที่จัดอยู่ในประเภทที่ 2. ซึ่งหมายถึงการต้องแบ่งรายได้ส่วนหนึ่งมาเป็นค่าเช่า และอีกประมาณร้อยละ5 เป็นบ้านพักสวัสดิการ/บ้านญาติ/บ้านเพื่อน

ตารางที่ 5. ลักษณะประชากรส่วนภูมิลำเนาและที่อยู่อาศัย

ลักษณะประชากร	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ภูมิลำเนาเดิม		
1.กรุงเทพมหานคร	1047	44.6
2.ปริมณฑล (นนทบุรี, นครปฐม, สมุทรปราการ, สมุทรสาคร, ปทุมธานี)	276	11.8
3.ต่างจังหวัดอื่นๆ	1024	43.6
รวม	2347	100.0
ไม่ตอบ	258	
รวม	2605	
ปัจจุบันอาศัยอยู่ใน		
1.กรุงเทพมหานคร	1543	74.9
2.ปริมณฑล (นนทบุรี, นครปฐม, สมุทรปราการ, สมุทรสาคร, ปทุมธานี)	516	25.1
รวม	2059	100.0
ไม่ตอบ	546	
รวม	2605	
สถานภาพที่พักอาศัย		
1.บ้านพ่อแม่/ผู้ปกครอง	727	28.2
2.บ้านตัวเอง	1185	45.9
3.บ้านเช่า	188	7.3
4.หอพัก/ห้องเช่า	359	13.9
5.บ้านญาติ/บ้านเพื่อน	100	3.9
6.บ้านพักข้าราชการ/บ้านสวัสดิการ	22	0.8
รวม	2581	100.0
ไม่ตอบ	24	
รวม	2605	

2.5 ข้อมูลการสูบบุหรี่ (ตารางที่ 6, 7)

ในหมวดคำถามเรื่องการสูบบุหรี่ พบว่ามีเพียงร้อยละ19 ที่เคยสูบบุหรี่ และในจำนวนนี้ ร้อยละ56 ยังคงสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา โดยเป็นผู้ที่สูบทุกวันและสูบบางโอกาสในปริมาณ เท่าๆกันคือร้อยละ28 และเมื่อกำหนดระยะเวลาเป็นภายใน 30 วันที่ผ่านมา พบว่ามีผู้ที่สูบบุหรี่ทุกวัน ร้อยละ36 สูบบางโอกาสร้อยละ48 และไม่สูบใน 30 วันที่ผ่านมาร้อยละ16

ตารางที่ 6. ลักษณะประชากรส่วนการสูบบุหรี่

การสูบบุหรี่	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ท่านเคยสูบบุหรี่หรือไม่		
ไม่เคยสูบ	2054	80.9
เคยสูบ	485	19.1
รวม	2539	100.0
ไม่ตอบ	66	
รวม	2605	
การสูบบุหรี่ใน 12 เดือนที่ผ่านมา		
ไม่สูบ	206	43.8
สูบทุกวัน	133	28.3
สูบบางโอกาส	131	27.9
รวม	470	100.0
ไม่ตอบ	15	
รวม	485	
การสูบบุหรี่ใน 30 วันที่ผ่านมา		
ไม่สูบ	40	15.5
สูบทุกวัน	125	48.4
สูบบางโอกาส	93	36.0
รวม	258	99.9
ไม่ตอบ	6	
รวม	264	

และเมื่อให้ประมาณจำนวนมวนบุหรี่ที่สูบ/วัน ได้คำตอบว่าผู้ที่สูบบุหรี่ทุกวันใน ช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา จะสูบเฉลี่ย 10 มวน/วัน (2-40มวน) โดยส่วนมากของผู้ตอบคือ ร้อยละ50 จะสูบประมาณ 6-10 มวน/วัน ส่วนผู้ที่ตอบว่าสูบบางโอกาสเท่านั้น จะสูบเฉลี่ยครั้ง ละ 3-4 มวน (1-21มวน) โดยร้อยละ71 จะสูบประมาณ 1-4 มวน/ครั้ง

สำหรับผู้ที่ยังคงสูบบุหรี่ทุกวันใน 30 วันที่ผ่านมา รายงานว่าจะสูบบุหรี่เฉลี่ยวันละ 10 มวน (2-40มวน) โดยส่วนมากคือร้อยละ53 จะสูบบุหรี่ประมาณ 6-10 มวน/วัน ส่วนผู้ที่ตอบว่าสูบบุหรี่บางโอกาสเท่านั้น จะสูบบุหรี่เฉลี่ยครั้งละ 4 มวน (1-20มวน) โดยส่วนมากคือร้อยละ71 จะสูบบุหรี่ประมาณ 1-4 มวน/ครั้ง

ตารางที่ 7. 1 ปริมาณบุหรี่ที่สูบตามลักษณะการสูบใน 12 เดือนที่ผ่านมา

จำนวนบุหรี่ที่สูบ มวน/วัน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ผู้ที่สูบบุหรี่ทุกวันใน 12 เดือนที่ผ่านมา		
2 – 5 มวน	24	23.8
6 – 10 มวน	50	49.5
11 – 15 มวน	10	9.9
20 มวน	16	15.8
40 มวน	1	1.0
สูบบุหรี่เฉลี่ยวันละ(มวน)	10.4	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.0	
รวม	101	100.0
ไม่ตอบ	32	
รวม	133	
ผู้ที่สูบบุหรี่บางโอกาสใน 12 เดือนที่ผ่านมา		
1 – 4 มวน	61	70.9
5 – 10 มวน	21	24.4
มากกว่า 10 มวน	4	4.7
สูบบุหรี่เฉลี่ยวันละ(มวน)	3.7	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.2	
รวม	86	100.0
ไม่ตอบ	45	
รวม	131	

ตารางที่ 7. 2 ปริมาณบุหรี่ที่สูบตามลักษณะการสูบใน 30 วันที่ผ่านมา

จำนวนบุหรี่ที่สูบ มวน/วัน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ผู้ที่สูบบุหรี่ทุกวันใน 30 วันที่ผ่านมา		
1 – 5 มวน	20	22.2
6 – 10 มวน	48	53.3
11 – 15 มวน	10	11.1
มากกว่า 15 มวน	12	13.3
สูบบุหรี่เฉลี่ยวันละ(มวน)	10.2	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	6.1	
รวม	90	99.9
ไม่ตอบ	35	
รวม	125	
ผู้ที่สูบบุหรี่บ้างโอกาสใน 30 วันที่ผ่านมา		
1 – 4 มวน	39	70.9
5 – 10 มวน	12	21.8
มากกว่า 10 มวน	4	7.3
สูบบุหรี่เฉลี่ยวันละ(มวน)	4.0	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.6	
รวม	55	100.0
ไม่ตอบ	38	
รวม	93	

2.6 ข้อมูลการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ตารางที่ 8, 9)

ในหมวดคำถามเรื่องการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พบว่าจากจำนวนผู้ตอบ 2527 คน ร้อยละ 57 ตอบว่าเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ ร้อยละ 43 ไม่เคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และในผู้ที่ตอบว่าเคยดื่มนี้รายงานว่ายังคงมีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน 12 เดือนที่ผ่านมา 1039 คนคิดเป็นร้อยละ 72.5 โดยร้อยละ 3 ดื่มทุกวัน และร้อยละ 69 ดื่บบางโอกาส และเมื่อกำหนดระยะเวลาเป็นภายใน 30 วันที่ผ่านมา พบว่ามีผู้ที่ดื่มทุกวันร้อยละ 3.4 ดื่บบางโอกาสร้อยละ 53 และไม่ดื่มเลยร้อยละ 44

ตารางที่ 8. ลักษณะประชากรส่วนการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ท่านเคยดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หรือไม่		
ไม่เคยดื่ม	1095	43.3
เคยดื่ม	1432	56.7
รวม	2527	100.0
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน 12 เดือนที่ผ่านมา		
ไม่ดื่ม	377	26.6
ดื่มทุกวัน	45	3.2
ดื่มบางโอกาส	994	70.2
รวม	1416	100.0
ไม่ตอบ	16	
รวม	1432	
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ใน 30 วันที่ผ่านมา		
ไม่ดื่ม	451	44.1
ดื่มทุกวัน	35	3.4
ดื่มบางโอกาส	537	52.5
รวม	1023	100.0
ไม่ตอบ	16	
รวม	1039	

และเมื่อให้ประมาณปริมาณการดื่มเป็นจำนวนแก้ว/วันหรือ/ครั้ง ได้คำตอบว่าผู้ที่ดื่มทุกวันในช่วงเวลา 12 เดือนที่ผ่านมา จะดื่มเฉลี่ยวันละ 5 แก้ว โดยส่วนมากคือร้อยละ 73 จะดื่มประมาณ 1-5 แก้ว/วัน ส่วนผู้ที่ตอบว่าดื่มบางโอกาสเท่านั้น จะดื่มเฉลี่ยครั้งละ 3-4 แก้ว โดยส่วนมากคือร้อยละ 73 จะดื่มประมาณ 1-4 แก้ว/ครั้ง

สำหรับผู้ที่ยังคงดื่มทุกวันใน 30 วันที่ผ่านมา รายงานว่าจะดื่มเฉลี่ยวันละ 4 แก้ว (1-13 แก้ว) คือมีผู้ดื่มตั้งแต่ 1 แก้วถึงมากที่สุด 13 แก้ว/วัน โดยส่วนมากคือร้อยละ 67 จะดื่มประมาณ 1-4 แก้ว/วัน ส่วนผู้ที่ตอบว่าดื่มบางโอกาสเท่านั้น จะดื่มเฉลี่ยครั้งละ 4 แก้วเช่นกัน โดยส่วนมากคือร้อยละ 67 จะดื่มประมาณ 1-4 แก้ว/ครั้ง

ตารางที่ 9. 1 ปริมาณเครื่องตัดแอลกอฮอล์ตามลักษณะการตัด น 12 เดือนที่ผ่านมา

ปริมาณการตัด แก้ว/วัน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ผู้ที่ตัดเครื่องตัดแอลกอฮอล์ทุกวันใน 12 เดือนที่ผ่านมา		
1-5 แก้ว	19	73.1
6-8 แก้ว	4	15.4
มากกว่า 8 แก้ว	3	11.5
ตัดเฉลี่ยวันละ(แก้ว)	5.2	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.7	
รวม	26	100.0
ไม่ตอบ	19	
รวม	45	
ผู้ที่ตัดเครื่องตัดแอลกอฮอล์บางโอกาสใน 12 เดือนที่ผ่านมา		
1-4 แก้ว	509	72.6
5-10 แก้ว	170	24.2
มากกว่า 10 แก้ว	22	3.1
ตัดเฉลี่ยวันละ(แก้ว)	3.8	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	4.4	
รวม	701	99.9
ไม่ตอบ	293	
รวม	994	

ตารางที่ 9. 2 ปริมาณเครื่องตัดแอลกอฮอล์ตามลักษณะการตัดใน 30 วันที่ผ่านมา

ปริมาณการตัด แก้ว/วัน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ผู้ที่ตัดเครื่องตัดแอลกอฮอล์ทุกวันใน 30 วันที่ผ่านมา		
1-4 แก้ว	12	66.7
5-10 แก้ว	5	27.8
มากกว่า 10 แก้ว	1	5.6
ตัดเฉลี่ยวันละ(แก้ว)	4.3	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	3.2	
รวม	18	100.1
ไม่ตอบ	17	
รวม	35	

ปริมาณการดื่ม แก้ว/วัน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ผู้ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บางโอกาสใน 30 วันที่ผ่านมา		
1 – 4 แก้ว	234	67.0
5 – 10 แก้ว	105	30.1
มากกว่า 10 แก้ว	10	2.9
ดื่มเฉลี่ยวันละ(แก้ว)	4.2	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	5.0	
รวม	349	100.0
ไม่ตอบ	188	
รวม	537	

2.7 ข้อมูลการดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง (ตารางที่ 10)

ในหมวดคำถามเรื่องการดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง พบว่าจากจำนวนผู้ตอบ 2514 คนมีร้อยละ 1 เท่านั้นที่ตอบว่าดื่มเครื่องดื่มชูกำลังทุกวัน ดื่บบางโอกาสร้อยละ 11 และในผู้ที่ตอบว่าดื่มเครื่องดื่มชูกำลังทุกวัน จะดื่มเฉลี่ยวันละ 1 ขวด/วัน (1-2 ขวด/วัน) โดยส่วนใหญ่คือร้อยละ 86 ดื่มเครื่องดื่มชูกำลังวันละ 1 ขวด

ตารางที่ 10.1 การดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง

การดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
ไม่ดื่ม	2215	88.1
ดื่มทุกวัน	27	1.1
ดื่บบางโอกาส	272	10.8
รวม	2514	100.0
ไม่ตอบ	91	
รวม	2605	

ตารางที่ 10.2 ปริมาณการดื่มเครื่องดื่มชูกำลัง

ปริมาณการดื่ม เครื่องดื่มชูกำลัง/วัน	จำนวนผู้ตอบ (คน)	จำนวนผู้ตอบ (ร้อยละ)
1 ขวด	12	85.7
2 ขวด	2	14.3
ดื่มเฉลี่ยวันละ(ขวด)	1.1	
ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	0.4	
รวม	14	100.0
ไม่ตอบ	13	
รวม	27	

3. ข้อมูลส่วนที่เกี่ยวกับคุณภาพชีวิต 26 ข้อ (ตารางที่ 11.)

จากการแจกแจงคำตอบทั้ง 26 ข้อและให้คะแนนในแต่ละข้อ ตั้งแต่ 1 – 5 คะแนนตามความรู้สึกพึงพอใจจากน้อยไปมาก แล้วหาค่าเฉลี่ยในแต่ละข้อ พบว่าแต่ละข้อคำถามมีคะแนนเฉลี่ยไม่แตกต่างกันคืออยู่ระหว่าง 2.38 - 4.04 คะแนน โดยข้อคำถามที่มีคะแนนต่ำสุดคือมีความพึงพอใจน้อยที่สุด หรือไม่พึงพอใจเลย ได้แก่ข้อที่ 22 ที่ถามว่า **“ท่านพอใจกับบริการขนส่งมวลชนของกรุงเทพมหานครเพียงใด”** ซึ่งน่าจะเป็นคำตอบที่ตรงตามความเป็นจริงในปัจจุบันอย่างยิ่ง ทั้งในส่วนของคุณภาพพาหนะ คุณภาพของพนักงาน รวมทั้งสภาพการจราจรที่คับคั่งในเขตเมือง ส่วนข้อที่มีคะแนนสูงสุดซึ่งหมายถึงมีความพึงพอใจมากที่สุดถึงมากที่สุด คือข้อที่ 24 ที่ถามว่า **“ท่านสามารถจะไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด”** ซึ่งน่าจะเป็นคำตอบข้อหนึ่งที่แสดงถึงสุขภาพของบุคลากรกรุงเทพฯ ในภาพรวมว่ายังมีสุขภาพทางกายที่ดีและแข็งแรง แต่อย่างไรก็ตามในการวิเคราะห์คำตอบต้องระลึกว่า เป็นคำตอบจากผู้ที่อยู่ในวัยทำงานและยังคงอยู่ในสภาวะที่ทำงานได้

อย่างไรก็ตามเมื่อพิจารณาถึงคำตอบที่กลุ่มตัวอย่างไม่ตอบ พบว่าข้อคำถามที่มีผู้ไม่ตอบมากที่สุดคือข้อที่ 25 จำนวน 283 คนคิดเป็นร้อยละ 11 ซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับชีวิตทางเพศ ทั้งนี้ อาจเนื่องจากประการแรก คนไทยส่วนมากไม่คุ้นเคยกับคำว่า “ชีวิตทางเพศ” ทำให้ผู้ตอบไม่เข้าใจว่าหมายถึงอะไร และขอบเขตแค่ไหน ประการที่สองคือ พื้นฐานวัฒนธรรมคนไทยไม่ชอบเปิดเผยเรื่องทางเพศ โดยเฉพาะผู้หญิงที่ยังไม่แต่งงาน คนส่วนใหญ่ยังถือว่าการพูดถึงกิจกรรมทางเพศ เป็นสิ่งที่น่าละอาย ทำให้ไม่กล้าตอบคำถามข้อนี้ ประการที่สาม ในคนที่ เป็นโสดและไม่เคยมีเพศสัมพันธ์มาก่อน จะไม่รู้สึกว่าเรื่องทางเพศนี้มีผลใดๆต่อชีวิตความเป็นอยู่ของพวกเขา ทำให้ตอบคำถามข้อนี้ไม่ได้ ไม่รู้ว่าจะตอบอย่างไร และประการที่สี่ อายุและเพศอาจมีผลต่อการตอบคำถามข้อนี้ด้วย คำถามที่มีผู้ไม่ตอบรองลงมาคือคำถามข้อ 8 และ 12 ซึ่งเป็นการถามถึง **ความ**

พอใจในรูปร่างหน้าตาตนเอง และความพอใจกับความสามารถในการทำงาน คิดเป็นร้อยละร้อยละ 1.8 เท่ากัน และข้อที่ 22 เรื่องความพอใจกับบริการขนส่งมวลชนของกรุงเทพมหานคร มีผู้ไม่ตอบถึง 45 คนคิดเป็นร้อยละ 1.7 อาจเนื่องมาจากบุคคลากรส่วนใหญ่มีพาหนะส่วนตัว หรือเป็นผู้ที่มีที่พักอาศัยอยู่ไม่ไกลจากที่ทำงานนัก

ตารางที่ 11. แสดงคะแนนคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิตของท่านในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา	จำนวนผู้ที่ตอบคำถาม (คน)						
	รวม	ไม่เลย (1)	เล็กน้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	คะแนนเฉลี่ย
1. ท่านพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้อย่างไร	2581	87	245	1430	696	123	3.2
2. การเจ็บปวดทางร่างกาย เช่น ปวดหัว ปวดท้อง ปวดตามตัว ทำให้ท่านไม่สามารถทำในสิ่งที่ต้องการมากนักเพียงใด	2573	238	910	1028	345	52	3.36
3. ท่านมีกำลังเพียงพอสำหรับการดำเนินชีวิตประจำวันเพียงใด	2567	4	75	873	1352	263	3.7
4. ท่านพอใจกับการนอนหลับของท่านมากน้อยเพียงใด	2573	57	296	1058	923	239	3.39
5. ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต เช่น ความสุข ความสงบ มากน้อยเพียงใด	2580	22	169	1069	1068	252	3.53
6. ท่านมีสมาธิในการทำงานต่างๆดีเพียงใด	2575	19	100	1032	1260	164	3.56
7. ท่านรู้สึกพอใจในตนเองมากน้อยเพียงใด	2572	13	89	917	1219	334	3.69
8. ท่านพอใจกับรูปร่างหน้าตาของตนเองเพียงใด	2557	30	144	1131	960	292	3.52
9. ท่านมีความรู้สึกไม่ดี เช่น รู้สึกโดดเดี่ยว เหงา เศร้า หดหู่ สิ้นหวัง วิตกกังวล บ่อยแค่ไหน	2577	514	1197	635	189	42	3.76
10. ท่านพอใจเพียงใดที่สามารถทำกิจวัตรประจำวันได้	2562	13	83	713	1292	461	3.82
11. ชีวิตของท่านมีความจำเป็นต้องใช้ยา หรือการช่วยเหลือทางการแพทย์เพียงใด	2575	584	1042	653	232	64	2.28
12. ท่านพอใจกับความสามารถในการทำงานได้อย่างเคยทำมา มากน้อยเพียงใด	2557	10	100	945	1274	228	3.63

คุณภาพชีวิตของท่านในช่วง 6 เดือนที่ผ่านมา	จำนวนผู้ที่ตอบคำถาม (คน)						
	รวม	ไม่เคย (1)	เล็กน้อย (2)	ปานกลาง (3)	มาก (4)	มากที่สุด (5)	คะแนนเฉลี่ย
13. ท่านพอใจในการสร้างสัมพันธภาพกับคนอื่นเพียงใด	2571	12	82	924	1290	263	3.67
14. ท่านพอใจที่ได้รับการสนับสนุน / ความช่วยเหลือจากครอบครัว / เพื่อน ฯลฯ แค่ไหน	2573	79	251	911	1035	297	3.47
15. ในชีวิตประจำวัน ท่านรู้สึกว่ามี ความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตเพียงใด (ถูกทำร้าย, ถูกหลอ)	2569	140	321	1128	824	156	3.21
16. ท่านพอใจกับที่อยู่อาศัยของท่านเพียงใด	2574	48	175	833	1058	460	3.66
17. ท่านมีเงินพอใช้จ่ายตาม <u>ความจำเป็น</u> มากน้อยเพียงใด	2571	98	441	1200	629	203	3.15
18. ท่านพอใจที่สามารถไปใช้บริการทางการแพทย์ / สาธารณสุขได้ตามความจำเป็นเพียงใด	2574	138	500	1246	586	104	3.01
19. ในชีวิตประจำวัน ท่านได้รับรู้เรื่องราวข่าวสารที่จำเป็นมากน้อยเพียงใด	2576	18	234	1180	991	153	3.40
20. ท่านมีโอกาสได้พักผ่อน / คลายเครียด มากน้อยเพียงใด	2567	76	569	1306	536	80	2.99
21. ในชีวิตประจำวัน ท่านรู้สึกว่ามี ความปลอดภัยในสิ่งแวดล้อมเพียงใด (อากาศเสีย น้ำ กลิ่น คิวน์ ฝุ่น ชยะ ฯลฯ)	2582	255	800	1183	297	47	2.64
22. ท่านพอใจกับบริการขนส่งมวลชนของ กรุงเทพมหานครเพียงใด	2560	423	916	1072	130	19	2.38
23. ท่านรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่าเพียงใด	2579	7	44	626	1292	610	3.95
24. ท่านสามารถจะไปไหนมาไหนด้วยตนเองได้ดีเพียงใด	2583	7	49	499	1317	711	4.04
25. ท่านพอใจในชีวิตทางเพศของท่านแค่ไหน (ชีวิตทางเพศหมายถึงเมื่อเกิดความรู้สึกทางเพศขึ้นแล้ว ท่านมีวิธีการทำให้ผ่อนคลายลงได้ รวมไปถึงการช่วยตนเอง หรือการมีเพศสัมพันธ์)	2322	158	201	1198	575	190	3.19
26. ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต (ชีวิตความเป็นอยู่) อยู่ในระดับใด	2566	181	1117	1147	93	28	2.48

เมื่อพิจารณาคุณภาพชีวิตของบุคลากรจากองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ สุขภาพกาย จิตใจ สัมพันธภาพทางสังคม และ ด้านสิ่งแวดล้อม โดยอิงเกณฑ์จากการศึกษาของ สุวัฒน์ มหัตนิรันดร์กุล และคณะ, ธันวาคม 2540 (2.) ที่กำหนดคะแนนไว้ในแต่ละองค์ประกอบดังกล่าวไว้ในข้อ 4.2 ในวิธีการดำเนินการวิจัยข้างต้นแล้วนั้น พบว่าบุคลากรที่ตอบแบบสอบถามมีคุณภาพชีวิตทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับกลาง โดยที่คะแนนขององค์ประกอบทุกด้าน ยกเว้นด้านสิ่งแวดล้อม มีคะแนนเกือบจะเป็นระดับคุณภาพชีวิตที่ดี

และเมื่อพิจารณาในภาพรวมของคุณภาพชีวิตที่รวมตัวชีวิตในหมวดคุณภาพชีวิตและสุขภาพโดยรวม(ข้อ 1 และ 26)แล้ว พบว่าคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 88.0 ซึ่งจัดว่ามีคุณภาพชีวิตอยู่ในระดับกลางๆ โดยสามารถแจกแจงได้ว่า ร้อยละ 1 (26 คน) มีคุณภาพชีวิตไม่ดี(คะแนน 26-60) ร้อยละ 93 (1977 คน) มีคุณภาพชีวิตปานกลาง(คะแนน 61-95) และร้อยละ 6 (134 คน) มีคุณภาพชีวิตที่ดี(คะแนน 96-130) ดังแสดงในตารางที่ 12

ตารางที่ 12. การประเมินคุณภาพชีวิตแยกตามองค์ประกอบ 4 ด้าน

องค์ประกอบ	คะแนนเฉลี่ย (พิสัย)	คุณภาพชีวิตไม่ดี (ร้อยละ)	คุณภาพชีวิตปานกลาง (ร้อยละ)	คุณภาพชีวิตดี (ร้อยละ)
1.ด้านสุขภาพกาย (ข้อ 2, 3, 4, 10, 11, 12, 24)	25.7 (14-35)	0.2 (5/2137)	58.0 (1239/2137)	41.8 (893/2137)
2.ด้านจิตใจ (ข้อ 5, 6, 7, 8, 9, 23)	20.8 (10-30)	1.4 (29/2137)	72.8 (1556/2137)	25.8 (552/2137)
3.ด้านสัมพันธภาพทางสังคม (ข้อ 13, 14, 25)	10.4 (4-15)	5.9 (126/2137)	67.9 (1450/2137)	26.3 (561/2137)
4.ด้านสิ่งแวดล้อม (ข้อ 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22)	24.4 (10-40)	6.6 (140/2137)	82.8 (1769/2137)	10.7 (228/2137)
คุณภาพชีวิตโดยรวม (รวมข้อ 1 และ 26)	88.0 (51-122)	0.4 (8/2137)	79.4 (1696/2137)	20.3 (433/2137)

อย่างไรก็ตาม เมื่อศึกษาความสอดคล้อง (Measure of Agreement) โดยใช้สถิติที่แสดงความสอดคล้อง คือ Kappa Value ระหว่างคำตอบซ้ำข้อที่ 1. คือ “ท่านพอใจกับสุขภาพของท่านในตอนนี้อย่างไร” กับ คำตอบของคุณภาพชีวิตในภาพรวม กลับพบว่า Kappa Value มีค่าเท่ากับ -0.036 (ตารางที่ 13) ซึ่งแสดงว่าคำตอบทั้งสองเป็นคำตอบที่มีความสอดคล้องแบบผกผันหรือกล่าวได้ว่าไม่มีความสอดคล้องกันเลย ดังนั้นค่าประเมินสุขภาพทางกายคงจะใช้เป็นตัวแทนที่จะบอกถึงคุณภาพชีวิตว่าเป็นอย่างไรได้ทั้งหมดไม่ได้ ทั้งนี้เพราะยังมีองค์ประกอบด้านอื่น

เข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ได้แก่ สุขภาพด้านจิตใจ ความสัมพันธ์ทางสังคม และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อบุคคลหนึ่งพิจารณาภาพรวมแล้ว จึงพบว่าแม้สุขภาพกายอยู่ในระดับดี แต่คุณภาพชีวิตในภาพรวมแล้วอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น เช่นเดียวกันจะพบว่า Kappa Value ระหว่างคำตอบซ้ำของข้อที่ 26. คือ “ท่านคิดว่าท่านมีคุณภาพชีวิต (ชีวิตความเป็นอยู่)อยู่ในระดับใด” กับ คำตอบของคุณภาพชีวิตในภาพรวม มีค่าเท่ากับ 0.138 (ตารางที่ 14) ซึ่งแสดงว่าคำตอบทั้งสองข้อความสอดคล้องไม่ตึง หรือไม่ค่อยสอดคล้องกัน ทั้งนี้อาจเนื่องจากผู้ตอบต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจในคำถามข้อข้างต้นเรื่อยๆมาตามลำดับ จนเมื่อถึงคำถามสุดท้ายจึงให้คำตอบว่ามีคุณภาพชีวิต เียงไปในระดับคุณภาพชีวิตไม่ดี ทั้งๆที่ในการประเมินคำตอบทั้ง 26 ข้อแล้ว ระดับคุณภาพชีวิตจะอยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ 13. ความสอดคล้องระหว่างสุขภาพกายและคุณภาพชีวิตในภาพรวม

ความพอใจกับสุขภาพ	คุณภาพชีวิตในภาพรวม			รวม
	คุณภาพชีวิตไม่ดี	คุณภาพชีวิตปานกลาง	คุณภาพชีวิตดี	
ไม่พอใจ	0	87	57	144
พอใจปานกลาง	1	880	61	942
พอใจมาก	25	1010	16	1051
รวม	26	1977	134	2137

Measure of Agreement, Kappa Value = -0.036

ตารางที่ 14. ความสอดคล้องระหว่างคุณภาพชีวิตและคุณภาพชีวิตในภาพรวม

ความพอใจกับสุขภาพ	คุณภาพชีวิตในภาพรวม			รวม
	คุณภาพชีวิตไม่ดี	คุณภาพชีวิตปานกลาง	คุณภาพชีวิตดี	
ไม่พอใจ	19	263	1	283
พอใจปานกลาง	7	1143	24	1174
พอใจมาก	0	571	109	680
รวม	26	1977	134	2137

Measure of Agreement, Kappa Value = 0.138

สรุปและอภิปราย

ผลการศึกษาคั้งนี้มีผู้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามกลับมาเพียงร้อยละ 34 (2605/7656) โดยเป็นเพศหญิงมากกว่าชาย อายุเฉลี่ยเท่ากับ 40 ปี มีสถานภาพเป็นพนักงานมหาวิทยาลัยเป็นส่วนมาก และมีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป กลุ่มตัวอย่างส่วนมากมีอายุการทำงานมากกว่า 10 ปี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของบุคลากรเท่ากับ 23,000 บาท และมากกว่าร้อยละ 50 มีการออมเงิน ในขณะที่เดียวกันก็พบว่าร้อยละ 58 มีหนี้สิน เมื่อประเมินความพอใจในสุขภาพ พบว่ามีความพอใจในระดับปานกลางถึงพอใจมาก และกลุ่มตัวอย่างมีคุณภาพชีวิตในภาพรวมที่ได้รวมองค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพกาย ด้านจิตใจ ด้านสัมพันธภาพทางสังคม และด้านสิ่งแวดล้อม แล้วอยู่ในระดับปานกลางเท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากมีปัจจัยเรื่องเพศ อายุ เข้ามาเกี่ยวข้อง กล่าวคือในสังคมไทยในสังคมระดับครอบครัวแล้ว หญิงในฐานะแม่บ้านจะมีภาระรับผิดชอบมาก ทั้งภาระการงานนอกบ้านและในบ้าน ยิ่งถ้ามีปัจจัยเรื่องอายุเข้ามาเกี่ยวข้อง เช่น ภาวะวัยทอง และภาวะการเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ ฯลฯ เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตในภาพรวม (4,5,6) และการศึกษานี้ก็พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนหนึ่งคือร้อยละ 36 มีพฤติกรรมที่สูบบุหรี่ทุกวัน โดยสูบเฉลี่ยวันละ 10 มวน และส่วนหนึ่งคือร้อยละ 3 ที่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกวัน เฉลี่ยวันละ 4 แก้ว ซึ่งทั้งการสูบบุหรี่และดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทุกวันนี้ เป็นการแสดงภาวะการเสพติด ซึ่งแน่นอนที่สุดที่จะมีผลกระทบต่อทั้งสุขภาพและภาวะเศรษฐกิจ และสุดท้ายมีผลต่อคุณภาพชีวิตในภาพรวม

อย่างไรก็ตาม จำนวนผู้ตอบแบบสอบถามกลับยังมีจำนวนน้อยไม่ถึงร้อยละ 50 ทำให้ผลการศึกษานี้ไม่สามารถเป็นตัวแทนที่จะแสดงผลคุณภาพชีวิตที่แท้จริงของบุคลากรทั้งหมดของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ แต่ผลการศึกษานี้ก็ยังสามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานส่วนหนึ่ง ที่แสดงแนวโน้มของคุณภาพชีวิตของบุคลากร ที่ผู้บริหารของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจะสามารถใช้เป็นแนวทาง ในการที่จะพัฒนา ปรับปรุง ดูแล และส่งเสริมให้บุคลากรมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะ

การสำรวจคุณภาพชีวิตของบุคลากรเพื่อการพัฒนา ปรับปรุง และส่งเสริมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดียิ่งขึ้นนั้น ยังคงเป็นประเด็นที่ควรดำเนินการต่อไป โดยต้องพิจารณาประเด็นที่บุคลากรให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามน้อย ว่าอาจเกิดเนื่องจาก

- 1.) การไม่เห็นความสำคัญของการให้ข้อมูล ซึ่งควรแก้ไขโดยการประชาสัมพันธ์ชี้แจงเนื้อหาสาระของโครงการสำรวจให้ชัดเจน และขอความร่วมมือจากบุคลากรในการตอบแบบสอบถาม

2.)ความไม่ชัดเจนและสมบูรณ์ของแบบสอบถาม ซึ่งควรต้องทำการศึกษาเรื่องข้อคำถาม และปรับปรุงให้ชัดเจน เป็นคำพูดที่เข้าใจได้ง่าย เนื่องจากบุคลากรมีระดับการศึกษาต่างๆกัน เช่นคำถามในหมวดของรายได้ ที่อยู่อาศัย เป็นต้น และข้อมูลด้านสุขภาพโดยทั่วไปของบุคลากร

3.)กระบวนการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งหมายรวมถึงช่วงเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วย ควรต้องหาข้อมูลว่าวิธีใดและช่วงเวลาใดที่เหมาะสม เช่น ช่วงเวลาปิดภาคเรียนจะไม่เหมาะสมอย่างยิ่งในการเก็บข้อมูล เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- 1.The WHO group, 1994. The development of the World Health Organization Quality of Life assessment instrument. In J.Orley, and W.Kuyken (eds.) Quality of Life Assessment : International perspectives (pp.41-75), New York : Springer-Verlag.
- 2.The WHO, 1996. WHOQOL-BREF introduction, administration, scoring and generic version of the assessment, field trial version, WHO, Geneva.
- 3.สุวัฒน์ มหัตถินรัตน์กุล และคณะ, 2540. เปรียบเทียบแบบวัดคุณภาพชีวิตขององค์การอนามัยโลกชุด 100 ตัวชี้วัด และ 26 ตัวชี้วัด. รายงานการศึกษา.
- 4.Chedraui P, San Miguel G, Avila C., 2009. Quality of life impairment during the female menopausal transition is related to the personal and partner factors. Gynecol Endocrinol, 25(2): 130-5.
- 5.Kongsakon R, Thomyangkoon P, Kanchanatawan B and Janenawasin S. 2008. Health related quality of life in Thai bipolar disorder. J Med Assoc Thai, 91(6): 913-8.
- 6.WHOQOL HIV Group. 2004. WHOQOL-HIV for quality of life assessment among people living with HIV and AIDS : results from the field test. AIDS Care, 16(7): 882-9.